

**ADRODDIAD BLYNYDDOL
PWYLLGOR SAFONAU
CYNGOR GWYNEDD**

2015 - 2016

RHAGAIR GAN Y CADEIRYDD

Yn ystod cyfnod paratoi adroddiad y Pwyllgor Safonau am y flwyddyn aeth heibio cawsom ddaeargryn gyfansoddiadol na welwyd mo'i thebyg ers degawdau os erioed. Daeth hyn yn sgil ymgyrch refferendwm fu'n un gïaidd o du'r ddwy ochr oedd yn ymgyrchu i adael neu aros yn yr Undeb Ewropeaidd. Nid oedd fawr i'w ddathlu o ran safonau ymddygiad mewn bywyd cyhoeddus. Yn y misoedd a'r blynyddoedd nesaf, wrth i oblygiadau'r penderfyniadau ddod yn amlwg fe fydd hi'n bwysicach nag erioed sicrhau fod egwyddorion bywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan) yn cael eu cynnal. Mae'n werth eu crynhoi'n fyr yma:

Anhunanoldeb. Sicrhau lles y cyhoedd ar bob cyfri, nid troi'r dŵr i felin ein hunain mewn unrhyw ffordd

Unplygrwydd. Osgoi bod mewn sefyllfa lle gall unigolion neu sefydliadau allanol ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n cael eu gwneud yn rhinwedd ein swyddi.

Gwrthrychedd. Ymhob peth, sicrhau fod penderfyniadau yn cael eu gwneud ar sail teilyngdod nid nawdd

Atebolrwydd. Bod yn barod i fod yn atebol i'r cyhoedd ac yn agored i'r broses graffu

Tryloywder. Bod mor agored â phosib am y rhesymau dros wneud penderfyniadau

Gonestrwydd. Datgan buddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu

Arweinyddiaeth. Hyrwyddo a chefnogi'r egwyddorion yma ac arwain drwy esiampl. Dyma'r llinyn mesur a'r safon a ddisgwylir.

Yn ffodus i ni fel Pwyllgor Safonau yng Ngwynedd dydi'r adroddiad yma ddim yn faith ac mae'n glod i'r Sir fod cyn lleied o achosion yn dod ger ein bron. Nid da lle gellir gwell. Mae'r gyfundrefn llywodraeth leol yn cynyddu cyfrifoldebau ac mae aelodau'r pwyllgor yn parhau i ddysgu mwy am yr heriau drwy fynychu cyfarfodydd pwyllgorau a chynghorau a chefnogi'r Swyddog Monitro a'i dîm wrth iddynt gynnig hyfforddiant. Hoffwn annog pawb i fanteisio ar y cymorth a'r gefnogaeth sy'n cael ei gynnig gan y Cyngor er mwyn sicrhau fod safonau bywyd cyhoeddus yng Ngwynedd yn cael eu cynnal bob amser ond yn enwedig yng nghanol y cyffro gwleidyddol sydd o bosib ar y gorwel.

Dr Einir Young
Cadeirydd y Pwyllgor Safonau

RHAGAIR GAN Y SWYDDOG MONITRO

Rwy'n falch o nodi fod yr adroddiad yn cyfleu neges gadarnhaol am y Cyngor. Mae hyn hefyd yn cael ei adlewyrchu ar draws trwch helaeth cynghorau cymuned y Sir. Mae cyfathrebu a sicrhau ymwybyddiaeth adeiladol yn gyfrwng pwysig i gynnal y safonau yma ac nid oes lle i laesu dwylo. Rwy'n falch felly y bu modd cynnal hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad i aelodau'r Cyngor yma ynghyd â chyfres o seminarau i aelodau cynghorau tref a chymuned.

Yn ei anerchiad i gynhadledd Safonau Cymru yn Hydref 2015 cyfeiriodd yr Ombwdsmon, Nick Bennett yn ôl at egwyddorion Nolan a gyhoeddwyd yn 1995. Wrth edrych ar y saith egwyddor a'u perthnasedd i'r ugain mlynedd nesaf rhoddodd sylw penodol i'r egwyddor o arweinyddiaeth a'i bwysigrwydd wrth gynnal safonau uchel o ymddygiad mewn unrhyw gyfundrefn. Un o'i brif negeseuon oedd bod cyfrifoldeb ar bob un i ddangos arweinyddiaeth er cynnal safonau uchel o ymddygiad ac nad cyfrifoldeb y gellid ei briodoli i'r gyfundrefn safonau yn unig oedd hyn. Mae hon yn sicr yn neges amserol a pherthnasol.

Iwan Evans
Swyddog Monitro
Cyngor Gwynedd

CYFLWYNIAD

Sefydlwyd y Pwyllgor yn 2001 o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Prif swyddogaeth y Pwyllgor yw hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan gynghorwyr ac aelodau cyfetholedig Cyngor Gwynedd, a chynghorau cymuned a thref Gwynedd. Gwna hyn mewn sawl ffordd:

- Cynorthwyo'r cynghorwyr a'r aelodau cyfetholedig i ddilyn y Cod Ymddygiad Aelodau.
- Cynghori'r awdurdod ar fabwysiadau neu ddiwygio'r Cod Ymddygiad Aelodau
- Monitro gweithrediad y Cod Ymddygiad Aelodau
- Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi cynghorwyr ac aelodau cyfetholedig ar faterion yn ymwneud â'r Cod Ymddygiad.
- Penderfynu ar gwynion a gyfeirir ato gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fod aelodau wedi torri'r Cod Ymddygiad.
- Ystyried ceisiadau a wneir gan aelodau am oddefebau i'w galluogi i gymryd rhan mewn trafodaethau, er bod ganddynt fuddiant sy'n rhagfarnu o dan y Cod.
- Ystyried materion a gyfeirir ato dan drefn ddatrys cwynion lleol Cyngor Gwynedd
- Goruchwylio Polisi Rhoddion a Lletygarwch Aelodau Cyngor Gwynedd .

AELODAU'R PWYLLGOR

Er bod y Pwyllgor Safonau yn un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd, mae'n cynnwys mwyafrif o aelodau sydd heb unrhyw gysylltiad â'r Cyngor neu lywodraeth leol ('Aelodau Annibynnol'). Mae hefyd yn cynnwys aelod sy'n cynrychioli buddiannau'r cynghorau cymuned ('Aelod Pwyllgor Cymunedol'), yn ogystal â thri aelod etholedig o Gyngor Gwynedd. Rhaid i Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor ddod o blith yr Aelodau Annibynnol.

Aelodau Annibynnol

Linda Byrne (2012 -15)

Mae Linda wedi byw yng ngogledd Cymru ers 10 mlynedd, ac erbyn hyn yn gweithio i Gyngor ar Bopeth yng Nghaernarfon fel gwirfoddolwr. Mae ei gŵr yn Gymro a thri o'i wyrion ac wyresau yn siaradwyr Cymraeg. Bu'n darlithio mewn colegau addysg bellach yng ngogledd ddwyrain Lloegr a Chymru cyn gweithio fel Cynghorydd Anabled i Fyfirwyr ym mhrifysgolion Durham a Bangor. Gwasanaethodd fel cynghorydd tre am chwe blynedd a chynghorydd bwrdeistrefol am wyth mlynedd yn Sedgefield, Swydd Durham. Yn anffodus bu raid i Lynda roi'r gorau i'w sedd ar y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn oherwydd gwaeledd.

Margaret E Jones (aelod ers 2012)

Er yn enedigol o Landrillo yn Rhos mae Margaret wedi treulio'r rhan fwyaf o'i hoes yn Chwilog. Bu'n dysgu yn Ysgol Abersoch am 32 o flynyddoedd, yn cynnwys 14 fel prifathrawes. Mae'n ddiakon yn Eglwys yr Annibynwyr Siloh, Chwilog, a bu'n Gadeirydd Cyngor Undeb yr Annibynwyr Cymraeg am 3 blynedd ac mae hi hefyd yn gyn Llywydd yr Undeb. Bu'n aelod o Gyngor Iechyd Cymuned Gogledd Gwynedd ac yn Is-gadeirydd hyd at yr ad-drefnu yn 2010. Mae hi hefyd yn Gadeirydd Pwyllgor Eisteddfod Gadeiriol Chwilog.

Dr Einir Young (aelod ers 2012)

Wedi ei geni yn y Rhondda a'i magu yn Llanelli a Chwmtwrch mae Einir wedi ymgartrefu yng Ngwynedd ers bron i ddeg mlynedd ar hugain. Bu'n byw am gyfnod yng Nghaliffornia ac mae wedi teithio led led y byd yn enwedig i Affrica yn gweithio gyda chymunedau ymylol. Cymru yw canolbwynt ei gwaith erbyn hyn ond yr un yw'r heriau sy'n wynebu cymunedau - yr angen am weledigaeth hir dymor, sicrhau fod penderfyniadau'n cael eu gwneud er gwella neu'n atal pethau rhag mynd yn waeth, integreiddio ar draws cymunedau, cyd weithio ac efallai'n bwysicaf oll cynnwys pawb. Dyma'r union egwyddorion sydd i'w gweld yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac fel Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd Prifysgol Bangor mae Einir a'i thîm yn y Labordy Cynaliadwyedd yn frwd dros hyrwyddo'r ffyrdd o weithio sy'n cael eu hannog gan y ddeddf ar draws y sefydliad a thu hwnt. Mae cynnal safonau yn elfen

mor bwysig i gynaliadwyedd ag yw ail gylchu ac arbed ynni, ac mae hi'n falch o'r cyfle o gael bod yn rhan o Bwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd ac i'w gadeirio. Yn ei hamser hamdden mae Einir yn mwynhau cerdded ymysg pethau eraill ac ar hyn o bryd mae hi a'i chi ar daith o amgylch Llwybr Arfordir Cymru gyda'i chwaer.

Jacqueline Hughes (aelod ers 2015)

Mae Jackie yn byw yn Nantlle gyda'i gwr Ian, ei thair merch, ei hwyres a chi bywiog iawn. Yn wreiddiol o Gilgwri, cymhwysodd fel radiograffydd diagnostig yn 1987 ar ôl astudio yn Ysgol Radiograffeg Ysbyty Guys. Ar ôl ymgartrefu yng Ngogledd Cymru gyda'i theulu ifanc, ymunodd â staff yn Ysbyty Gwynedd. Mae gyrfa Jackie ym Mangor wedi datblygu fel radiograffydd ac fel cynrychiolydd cysylltiadau diwydiannol. Ar hyn o bryd hi yw Cadeirydd Ochr y Staff ar gyfer y Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr yn ogystal â bod yn gynrychiolydd lleol dros y rhan fwyaf o'r radiograffwyr yng Ngogledd Cymru. Bu'n Llywydd Cymdeithas a Choleg y Radiograffyddion ac roedd yn allweddol wrth ddatblygu'r ymateb i Adroddiad Francis, ac yn dilyn hynny côd ymddygiad newydd ar gyfer radiograffyddion. Mae hi'n credu bod yn rhaid i unrhyw un sy'n gweithio mewn bywyd cyhoeddus gynnal lefel uchel o safonau personol er mwyn bod yn gredadwy i'r cyhoedd.

David Wareing (aelod ers 2015)

Symudodd David o Swydd Gaerhirfryn i'r Groeslon yn 2014 yn dilyn ei ymddeoliad o Heddlu Glannau Mersi. Gwasanaethodd am 26 mlynedd mewn amrywiaeth o rolau, yn fwyaf diweddar yn Adran Weithredol yr Heddlu yn y Pencadlys. Yn y swydd hon roedd yn cynllunio digwyddiadau cyhoeddus mawr, diogelwch y cyhoedd yn ystod gweithrediadau gan yr Heddlu a lleihau cymorth yr heddlu i asiantaethau allanol drwy fwy o weithio mewn partneriaeth. Roedd yn arbenigo mewn asesu risg a sicrhau cydymffurfiaeth gyda deddfwriaeth iechyd a diogelwch. Cynrychiolodd David Heddlu Glannau Mersi ar bob un o'r pum Grŵp Ymgynghorol Diogelwch o fewn yr ardal honno. Mae'n credu'n gryf bod yn rhaid i weithredoedd y rhai sydd mewn swyddi cyhoeddus fod yn dryloyw ac yn atebol.

Aled Jones (aelod ers 2016)

Brodor o Lanbedr Pont Steffan, Ceredigion yn wreiddiol yw Aled. Astudiodd radd mewn Cymraeg a Daeryddiaeth ym Mhrifysgol Aberystwyth. Ar ôl graddio ym 1999, symudodd i Gaernarfon i weithio gyda chwmni cyfieithu Cymen a daeth yn gydberchennog ar y cwmni yn 2007. Bellach mae'n cyflogi tîm o 20 aelod staff a dros 15 o gyfieithwyr llawrydd eraill. Mae'n byw ym Mangor gyda Tegwen a'r plant, Cai a Beca. Mae'n mwynhau pob math o chwaraeon a chaiff ei weld yn aml yn cefnogi Clwb Rygbi Bethesda a Chlwb Pêl-droed Dinas Bangor. Yn rhinwedd ei swydd fel cyfieithydd ar y pryd, mae ganddo brofiad helaeth o fynychu cyfarfodydd ar bob lefel o lywodraethiant felly mae mewn sefyllfa dda i arsylwi ar ymddygiad a safonau gan adnabod yr arferion gorau.

Aelod Pwyllgor Cymunedol

Cynghorydd David Clay (aelod ers 2008)

Mae David wedi bod yn aelod etholedig o Gyngor Tref Abermaw ers 29 mlynedd ac wedi bod yn gadeirydd ar bedwar achlysur gwahanol. Mae hefyd yn gyn gadeirydd Pwyllgor Ardal Meirionnydd Un Llais Cymru. Cyn ymddeol bu'n cadw gwesty yn Abermaw am 30 mlynedd ac 'roedd yn aelod gweithgar o Gyngor Twristiaeth Canolbarth Cymru ac yn Gyfarwyddwr Partneriaeth Twristiaeth Canolbarth Cymru.

Aelodau Cyngor Gwynedd

Cynghorydd Eryl Jones-Williams (aelod ers 2011)

Mae Eryl yn newyddiadurwr llawrydd wedi lled-ymddeol ac wedi cynrychioli Dyffryn Ardudwy a Thalybont ar Gyngor Gwynedd ers 2008. Mae'n gynghorydd tref a chymuned ers blynnyddoedd ac wedi gwasanaethu fel Maer a Chadeirydd. Mae'n cymryd rhan weithgar yn y maes hawliau anabledd ac yn is-gadeirydd Grŵp Mynediad Meirionnydd yn ogystal ag aelod o Fforwm Mynediad De Eryri a Chyngor Cymuned GIG Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'n Gadeirydd Pwyllgor Trwyddedu Gwynedd, lle gall dynnu ar ei brofiad fel cyn drwyddedai. Mae hefyd yn Bencampwr Gofalwyr y Sir. Mae'n gyn-ddyfarnwr pêl-droed Cymru ac mae ei ddiddordebau yn cynnwys chwarae golff yng Nghlwb Brenhinol Dewi Sant, Harlech ac yn Nolgellau.

Cynghorydd Michael Sol Owen (aelod ers 2012)

Mae Michael yn byw ym Mhwlheli ac yn cynrychioli rhanbarth etholiadol Gogledd Pwllheli ar Gyngor Gwynedd ers mis Mai 2012. Enillodd radd mewn Ffiseg a Gwyddoniaeth Deunyddiau, bu'n rheolwr gyfarwyddwr cwmni ym Mhwlheli a hefyd yn gweithio i'r Cynulliad fel ymgynghorydd busnes. Mae wedi bod yn aelod o Gyngor Tref Pwllheli ers dros 30 mlynedd ac mae'n gadeirydd elusen Cynllun Ieuencid Pwllheli. Mae'n gyn-Gadeirydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Gwynedd ac mae'n gwasanaethu fel aelod o Fwrdd Rheoli Cartrefi Cymunedol Gwynedd.

Cynghorydd Lesley Day (aelod ers 2014)

Bu Les yn Gyngorydd ar Gyngor Gwynedd ers mis Mai 2012 ac ar hyn o bryd mae hi'n gyn-Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Mae hi wedi bod yn Gyngorydd Dinas Bangor ers 1991 ac mae hi'n gyn-faer, yn cynrychioli Ward Garth ym Mangor. Mae hi'n gyn-aelod ar Gyngor Bwrdeistrefol Arfon.

Mae cymwysterau, gyrfa a diddordebau Les yn gyfan gwbl mewn Llywodraeth Leol. Cafodd ei chymhwyster cyntaf mewn Gweinyddiaeth Gyhoeddus Llywodraeth Leol pan oedd yn gweithio i Gyngor Sir Surrey. Ar ôl dychwelyd i Fangor, ei thref enedigol, cafodd gymwysterau ariannol llywodraeth leol pan oedd yn gweithio i Gyngor Sir Gwynedd. Ar ôl yr

aildrefnu yn 1996, trosglwyddodd Les i Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Mae Les yn Gadeirydd Canolfan Gymdeithasol Garth ac yn llywodraethwr yn Ysgol Hiracl.

Y Swyddog Monitro

Mae Swyddog Monitro'r Cyngor, Iwan Evans, ynghyd a swyddogion o'r Gwasanaeth Cyfreithiol a'r Gwasanaeth Democrataidd yn cefnogi'r Pwyllgor Safonau yn ei waith. Mae gan y Swyddog Monitro rôl statudol i sicrhau bod y Cyngor, ei aelodau a'i swyddogion yn gweithredu yn briodol ac yn gyfreithlon.

Manylion Cyswllt

- Iwan Evans, Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog Monitro. E-bost: IwanGDEvans@gwynedd.llyw.cymru Ffôn 01286 679015
- Siôn Huws, Uwch Gyfreithiwr (Corfforaethol). E-bost: sionhuws@gwynedd.llyw.cymru Ffôn: (01286) 679168

GWAITH Y PWYLLGOR YN YSTOD 2015 - 2016

Mae gwaith y Pwyllgor wedi cynnwys y canlynol dros y flwyddyn (ceir rhaglen waith lawn y Pwyllgor yn yr **Atodiad 1**):

Achosion fu gerbron y Pwyllgor

Cynhaliwyd gwrandawriad i ystyried un gŵyn o dorri'r Cod Ymddygiad gan aelodau etholedig.

Cynghorydd Julian Kirkham, Cyngor Cymuned Arthog

Cerydd am dorri paragraff 6(1)(a) - peidio ymddwyn mewn ffordd sy'n dwyn anfri ar swydd yr aelod neu ar ei awdurdod

Cwynion eraill

Hysbysir y Pwyllgor hefyd o benderfyniadau'r Ombwdsmon ar y cwynion hynny na chyfeirir at y Pwyllgor am benderfyniad, a cheir crynodebau ohonynt yn **Atodiad 2**.

Goddefebau

Mae'r Cod Ymddygiad i Aelodau yn darparu na all cynghorydd gymryd rhan mewn trafodaeth os oes ganddo/i 'fuddiant sy'n rhagfarnu'. Serch hynny mae gan aelod yr hawl i wneud cais i'r Pwyllgor am ganiatâd i gymryd rhan er bod ganddo/i'r buddiant yma, h.y. goddefiad.

Ystyriodd y Pwyllgor ddau gais am oddefiad yn ystod y cyfnod yma oddi wrth aelodau Cyngorau Cymuned. Gwrthodwyd y ddau gais.

Hyfforddiant ar y Cod ymddygiad

Penderfynodd y Pwyllgor y dylid cynnig hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad i aelodau a chlercod cyngorau cymuned a thref y sir ym mis Hydref 2015. Cynhaliwyd pedair sesiwn, ym Mhwillheli, Caernarfon, Dolgellau a'r Bala. Cyflwynwyd yr hyfforddiant gan y Swyddog Monitro a'r Uwch Gyfreithiwr (Corfforaethol) a mynychodd cynrychiolwyr o 30 o'r 64 cyngor tref a chymuned. Cynhaliwyd sesiwn hyfforddi i aelodau Gwynedd hefyd.

Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru

Mae Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru yn rhoi'r cyfle i gynrychiolwyr o holl bwyllgorau safonau awdurdodau'r gogledd gyfarfod. Pwrpas y fforwm yw

galluogi pwyllgorau safonau'r ardal i drafod a rhannu syniadau, arferion da ac adnoddau, a hefyd gyflwyno barn ar y cyd ar y lefel genedlaethol. Mynychir cyfarfodydd y Fforwm gan Gadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor.

RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU 2015-16

13 Ebrill 2015

- Gwrandawriad – penderfynu ar gŵyn yn erbyn aelod etholedig

20 Ebrill 2015

- Cynnal Hunan Asesiad
- Ystyried Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru
- Derbyn Cofnodion Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru

29 Medi 2015

- Cymeradwyo Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2014/15
- Ystyried canllawiau diwygiedig yr Ombwdsmon ar y Cod Ymddygiad
- Llunio Rhaglen Waith ar gyfer y flwyddyn i ddod

5 Hydref 2015

- Ystyried dau gais am oddefeb
- Derbyn adroddiad gan Uwch Reolwr Refeniw a Risg y Cyngor ar Fframwaith Llywodraethu'r Cyngor
- Ystyried Adroddiad Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

25 Ionawr 2016

- Ystyried Bil Llywodraeth Leol (Cymru) 2015 a chyflwyno sylwadau i'w hystyried fel rhan o ymateb corfforaethol y Cyngor i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru
- Derbyn adroddiad ar Gynhadledd Safonau 2015
- Trafod arsyllu cyfarfodydd o bwyllgorau'r Cyngor a chynghorau cymuned a thref

Atodiad 2

Hysbyswyd y Pwyllgor o'r penderfyniadau canlynol gan yr Ombwdsmon ar honiadau o dorri'r cod ymddygiad yn erbyn cynghorwyr sirol a chynghorwyr cymuned a thref Gwynedd:

Honiad o dorri'r Cod Ymddygiad	Penderfyniad yr Ombwdsmon
Cwyn fod aelod cyngor cymuned wedi methu datgan buddiant personol	Dim ymchwiliad. Dim tystiolaeth fod yr aelod yn gweithredu fel cynghorydd ar y pryd.
Bod aelod wedi tresmasu ar eiddo'r achwynydd, wedi dadlau ag ef ac wedi cydio yn ei fys a'i blygu /nôl. Galwyd yr heddlu	Peidio ymchwilio. Dim tystiolaeth bod yr aelod yn gweithredu fel cynghorydd. Nododd yr Ombwdsmon bod yr heddlu wedi eu galw.
Cwyn bod aelod o gyngor tref wedi cymryd rhan mewn cyfarfod lle'r oedd ganddi fuddiant oedd yn rhagfarnu.	Dim camau pellach i'w cymryd. Roedd yr Ombwdsmon o'r farn fod tystiolaeth i awgrymu torri'r cod ond na fyddai'r Pwyllgor Safonau, yn yr amgylchiadau, yn rhoi unrhyw gosb bellach.
Wedi anfon e-bost at fudiad lleol ar ran y cyngor cymuned ond heb ei gymeradwyaeth.	Pwyllgor Safonau yn dyfarnu ei fod wedi torri'r cod ac yn penderfynu y dylai dderbyn cerydd.
Cwyn yn erbyn cynghorydd sir gaen aelod o'r cyhoedd, ei fod wedi cynnal ymgyrch leol mewn cysylltiad â mater penodol, ac wedi camarwain swyddogion y cyngor ynglŷn â'r amgylchiadau yn yr ardal.	Dim ymchwiliad – achwynydd heb ddarparu tystiolaeth ddigonol i gefnogi'r honiadau.

<p>Cwynion gan bedwar unigolyn yn deillio o'r un digwyddiad. Cwyno bod cynghorydd sir wedi gwneud cyhuddiadau difrifol nad oeddynt yn wir am unigolion oedd wedi bod yn cynnal protest, mewn e-byst ac ar Facebook.</p>	<p>Dim ymchwiliad - mae gan yr aelod yr hawl i fynegi barn yn enwedig os yw'n farn wleidyddol. Fel aelod etholedig roedd ganddo'r hawl i rannu ei farn wleidyddol ynglŷn â'r digwyddiadau dan sylw.</p>
<p>Roedd y cynghorydd wedi dwyn i ben sgwrs ffôn gyda'r achwynydd mewn perthynas â difrod a wnaed i eiddo'r achwynydd.</p>	<p>Dim ymchwiliad.</p> <p>Tystiolaeth annigonol i gadarnhau'r gŵyn. Ni fydd yr Ombwdsmon yn ymchwilio heb dystiolaeth gref sy'n awgrymu torri'r cod.</p>
<p>Roedd ymddygiad y cynghorydd mewn cyfarfod o'r cyngor tref wedi bod yn ymosodol tuag at, ac yn gwahaniaethu yn erbyn, corff lleol yn ystod trafodaeth ar gais am arian gan y corff hwnnw.</p>	<p>Dim ymchwiliad.</p> <p>O'r dystiolaeth oedd ar gael nid oedd hi'n ymddangos bod yr aelod wedi torri'r cod. Roedd ganddo'r hawl, fel rhan o'i gyfrifoldebau fel cynghorydd, i ofyn cwestiynau a mynnu cadarnhad o fanylion yr ymgeisydd.</p>
<p>Cwyn gan gyd gynghorydd tref fod aelod wedi defnyddio ei gamera i fwlio'r achwynydd ar ddau achlysur ac wedi ei sarhau'n eiriol ar sawl achlysur.</p>	<p>Dim ymchwiliad.</p> <p>Pan ddigwyddodd rhai o'r materion honedig nid oedd yr aelod yn gweithredu fel cynghorydd. Dim ond mewn amgylchiadau penodol iawn y bydd y cod yn berthnasol i gynghorydd pan fydd yn gweithredu fel unigolyn preifat, ac nid oedd yn ymddangos bod yr amgylchiadau hynny yn bodoli yn yr achos hwn. Nid oedd yr achwynydd yn medru cyflwyno dystiolaeth i gefnogi'r honiadau eraill.</p>